

KOBİRATE ULUSLARARASI KREDİ DERECELENDİRME VE KURUMSAL YÖNETİM HİZMETLERİ A.Ş.

BASIN BÜLTENİ

Kobirate Uluslararası Kredi Derecelendirme ve Kurumsal Yönetim Hizmetleri A.Ş., DENİZ FAKTORİNG A.Ş.’nin 01.06.2023 tarihi itibarıyla Kredi Derecelendirme Raporunu hazırlayarak derecelendirme notlarını belirlemiştir.

Kobirate Uluslararası Kredi Derecelendirme ve Kurumsal Yönetim Hizmetleri A.Ş. tarafından düzenlenen derecelendirme raporu, ilgili firmanın elektronik ortamda göndermiş olduğu veya yanıtlamış olduğu 128 adet belge, bilgi, dosya ile Şirketin resmi internet sitesinden kamuya açıklamış olduğu veriler, bağımsız denetim raporları ve ilgili firma hakkında uzmanlarımız aracılığı ile yapılan incelemeler baz alınarak hazırlanmıştır.

Deniz Faktoring, Denizbank Finansal Hizmetler Grubu’nun faktoring şirketi olarak 2 Temmuz 1998 tarihinde kurulmuştur. Mayıs/2000’de Faktoring Derneği’ne üye olmasının ardından Ağustos 2001’de en önemli uluslararası faktoring organizasyonu olan F.C.I. (Factors Chain International) üyeliğine kabul edilmiştir. Şirket, 2004 yılı içerisinde yurtiçi ve ihracat faktoring işlemlerini gerçekleştirmeye başlamıştır. İhracat faktoring’i yapmaya başlamasının yanı sıra işlem hacminin büyüklüğü ve hizmet kalitesi F.C.I. tarafından tescil edilerek Ekim/2004’te tam üyeliğe kabul edilmiştir.

Deniz Faktoring, Denizbank A.Ş.’nin %99,99 oranında bağlı ortaklığı olup Şirketin ödenmiş sermayesi 137.600.000.-TL’dir. Diğer taraftan, 23.05.2023 tarihli Yönetim Kurulu kararı ve KAP’ta yapılan Özel Durum Açıklaması kapsamında, Şirket sermayesinin 137.600.000.-TL’sından 2.490.000.000.-TL’sına çıkartılmasına; artırılan sermayenin 230.402,51.-TL’lik kısmının Gayrimenkul Satış Kazancı Fonundan, 352.169.597,49.-TL’lik kısmının Olağanüstü Yedek Akçeler Hesabından karşılanmasına, 2.000.000.000.-TL’lik kısmının ise ortaklar tarafından nakit olarak ödenmesi kararı alınmıştır.

Deniz Faktoring A.Ş.’nin Deniz Portföy Yönetimi A.Ş.’de 1 TL sermaye payı bulunmaktadır. 22 Mayıs 2018 tarihinde, Emirates NBD Bank PJSC (Emirates NBD) ve Sberbank of Russia (Sberbank), Sberbank’ın, sahibi olduğu Denizbank’ın hisselerinin %99,85’inin Emirates NBD’ye satışı konusunda yapılan sözleşme kapsamında alınan kademeli onaylar sonrasında hisse devir işlemi, 31 Temmuz 2019 tarihinde tamamlanmıştır.

Şirket, faaliyetlerini 13 Aralık 2012 tarih ve 28496 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu” ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde sürdürmektedir. Deniz Faktoring, Türkiye genelinde yaygın 19 Şubeyle hizmet vermekte olup 31.12.2022 tarihi itibarıyla çalışan sayısı 44, Nisan/2023 itibarıyla ise 53 kişiden oluşmaktadır. Yurtiçi ve yurt dışı faktoring işlemlerinin yanı sıra Tahsilat Yönetimi, Tedarikçi Finansmanı, Kobi Çözümleri ve Kamu Finansmanı konularında da hizmet vermektedir.

Sektörel Görünüm

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre rapor yazım tarihi itibarıyla Türkiye’de faaliyet gösteren 49 adet faktoring şirketi mevcuttur. BDDK verilerine göre, 31.12.2022 tarihi itibarıyla Türkiye’deki faktoring işlem hacmi bir önceki yılsonuna göre yaklaşık %102 oranında artarak 400 milyar TL seviyesini aşmış olup aynı tarih itibarıyla faaliyet gösteren 49 şirketin 18’i uluslararası işlem gerçekleştirmektedir. 31.12.2022 tarihi itibarıyla 357 şube ile hizmet veren sektörün çalışan sayısı 4.008 ve müşteri adedi 73.931 seviyesindedir. Aynı tarih itibarıyla sektördeki şube sayısı ve çalışan sayısında bir önceki yılın aynı dönemine göre önemli bir değişiklik olmamasına karşın, müşteri sayısında %8 oranında bir düşüş yaşandığı görülmektedir.

2021 yılı Eylül ayından itibaren T.C. Merkez Bankası tarafından faiz indirim döngüsünün başlatılmasıyla birlikte döviz kurlarında önemli ölçüde dalgalanmalar ve artışlar yaşanmaya başlanmıştır. Küresel talepteki toparlanma, emtia fiyatlarındaki yüksek seyir, bazı sektörlerdeki arz kısıtları ve taşımacılık maliyetlerindeki artış uluslararası ölçekte üretici ve tüketici fiyatlarının yükselmesine yol açmasına karşın, Ülkemizde politika faizinin düşürülmeye devam etmesi döviz kurlarındaki artışı beraberinde getirmiş ve bu durumun maliyet enflasyonuna yol açması sonucunda Türkiye’de enflasyon küresel artışlara kıyasla daha yüksek oranlarda gerçekleşmiştir.

Politika faizindeki gerilemeye karşın, işlem hacmi ve faktoring alacaklarındaki kayda değer artışların yanı sıra mevduat ve kredi kullanım faiz oranlarındaki yükselişe paralel olarak sektörün finansman giderlerinde ve borçlanma maliyetlerinde önemli ölçüde artış yaşanmıştır. Bu nedenle, faktoring sektörünün finansman giderleri 2022 yılsonu itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemine göre %114,76 oranında artış gösterirken, sektörün esas faaliyet gelirleri de %130,47 oranında yükselmiştir.

31.12.2022 tarihi itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemine göre sektörün işlem hacminde önemli bir gelişme yaşanmış olup bu büyüme oranı yüksek enflasyon etkisi ile birlikte %102,36’ya ulaşmıştır. Bu gelişim sonucunda Şirketlerin faktoring alacakları ve aktif büyüklükleri de işlem hacmine paralel artışlar göstermiştir. 2022 yıl sonu itibarıyla işlem hacmindeki bu artış sonucunda faktoring alacakları da %113,75 oranında yükselmiş olup faktoring faiz oranları ve marjlardaki artışa bağlı olarak ilgili dönemde Şirketlerin dönem net kârı bir önceki yılın aynı dönemine göre %185,61 oranında gelişim göstermiştir. Bütün bu gelişmeler sonucunda, sektörün brüt kâr marjı 2022 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre %35,90’dan %40,27’ye yükselmiştir.

Şirketlerin takipteki alacakları 2018 ve 2019 yıllarında bir artış trendi içinde iken, sonraki yıllarda takipteki alacak oranında azalma söz konusudur. TFRS 9 Finansal Araçlar standardına göre finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırma, ölçme, bilanço dışına alınması ve riskten korunma muhasebesi doğrultusunda özel karşılık ayrılan alacakların geri kazanılmasına ilişkin makul beklentiler bulunmayan kısmının kayıtlardan düşülmesi ilkesi ve bu konuda BDDK’nın 2019 yılı sonunda yayınlamış olduğu yönetmelikler doğrultusunda takipteki alacakların bir bölümünün kayıtlardan düşülmesi, bu azalmada önemli bir etkidir. Bunun sonucunda takipteki alacaklar oranı 2020 yılsonunda %4,10, 2021 yılında %2,86 ve 2022 yılında %1,65’e düşmüştür.

Şirket Görünümü

2022 yılında Şirketin işlem hacmindeki artış sektördeki artışın üzerinde %118,19 oranında gerçekleşmiş olup, faktoring alacaklarındaki artış ise (%164,78) sektör oranının oldukça üzerindedir. Bu dönemde finansman giderleri ise %102,85 oranında artmıştır ve bu artış sektördeki artışın altındadır. Şirketin

işlem hacmi ve faktoring alacaklarında gerçekleşen yüksek tutarlı artışların temel nedenlerinden birisi bir önceki yıldaki düşük gerçekleştirmelerin baz etkisi olmuştur.

2022 yılsonu itibariyle Şirketin aktif kalemleri içerisinde en büyük payı faktoring alacakları oluşturmakta olup faktoring alacaklarındaki artışa bağlı olarak aktif toplamı bir önceki yılın aynı dönemine göre %178,87 oranında artış göstermiştir. Faktoring alacakları, ağırlıklı olarak finans kuruluşlarından sağlanan krediler ve ihraç edilen menkul kıymetler ile finanse edilmektedir.

Şirketin aktif toplamının sektör içindeki payı değerlendirildiğinde; 2020 yılında faktoring alacaklarındaki artışa bağlı olarak aktif toplamında da bir artış yaşanması sonucunda pazar payı %5,70 seviyesinde gerçekleşirken, 2021 yılında aktif toplamındaki artışın sektördeki artışa göre daha düşük kalmasına bağlı olarak pazar payı %4,55 seviyesine gerilemiştir. 2022 yılsonu itibariyle pazar payı yeniden %6,09 seviyesine yükselmiştir.

2021 yılsonu itibariyle faktoring alacaklarının sadece %13,87 oranında artmasına karşın, faiz oranları ve marjlardaki artış ile işlem hacmindeki %32,37 oranındaki artışa bağlı olarak faktoring gelirleri %48,23 oranında bir gelişme göstermiştir. 2022 yılında faktoring gelirlerindeki artış ise faktoring alacaklarındaki artışa yakın olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında Şirketin işlem hacmi ve faktoring gelirlerindeki artışa bağlı olarak faktoring gelirleri %149,86 oranında artış gösterirken, finansman giderlerindeki artışın %102,85 oranında gerçekleşmesi dönem kârlılığına olumlu yansımış ve dönem net kârı, bir önceki yıl gerçekleşen düşük karlılığın baz etkisiyle birlikte bir önceki yılın aynı dönemine göre %446,06 oranında artış göstermiştir. Diğer taraftan faktoring gelirlerindeki artışın daha yüksek oranda gerçekleşmesi sonucunda, 2021 yılsonu itibariyle %13,30'a gerileyen brüt kâr marjı 2022 yılında %29,62'ye yükselmiştir.

Şirket, incelenen son üç yıllık dönemde faktoring alacaklarının bir bölümünü özkaynak yoluyla finanse etmiş olsa da, bu faktoring alacaklarını ağırlıklı olarak bankalardan kullanılan krediler ve ihraç edilen menkul kıymetler yoluyla fonlamaktadır. Şirketin kaldıraç oranı, özkaynak/aktif toplamı oranındaki düşüşe bağlı olarak 2022 yılsonu itibariyle sektör ortalamasının üzerinde %93,30 olarak gerçekleşmiş olup, aynı dönemde sektör ortalaması ise %87,82 olarak realize edilmiştir.

Son üç yıla ilişkin olarak Şirketin Özkaynak Net Kârlılık Oranı ve Aktif Kârlılık Oranı sektör oranları ile karşılaştırıldığında; 2020 ve 2021 yılsonu itibariyle her iki oranın da sektör oranlarına göre çok daha düşük seviyede gerçekleşmesine karşın, 2022 yılsonu itibariyle bu oranlar sektör ortalama oranlarının üzerinde oluşmuştur. İncelenen bu üç yıllık dönem itibariyle Vergi Öncesi Kâr Zararın Aktif Toplamına ve Özkaynaklara oranları değerlendirildiğinde, benzer bir rasyo yapısının olduğu görülmektedir.

2022 yılında 3 aşamada oluşan beklenen zararlar karşılığı önceki dönemden gelen karşılıklarla birlikte toplam 275.440 bin TL olup 2022 yılında ayrılan karşılık/ tahsilatlar ve dönem içi hareketlerin net tutarı ise 41.028 bin TL'dir. Şirketin 2022 yılında gerçekleştirmiş olduğu işlem hacmi ve faktoring alacaklarındaki gelişme dikkate alındığında, beklenen zararlar karşılıklarının 2022 yılında bir düşüş ivmesi yakaladığı, bu nedenle kredi risk takibi, teminatlandırma ve risk kontrolünde bir iyileşme olduğu değerlendirmesi yapılmıştır.

Şirket Kurumsal Yönetimi

Şirket ana sözleşmesi ve şirket içi uygulamalar incelendiğinde pay sahiplerinin bilgi almalarını kısıtlayan veya kaldıran herhangi bir maddeye rastlanılmamıştır. Ana sözleşme ve oy hakkının kullanılmasını

zorlaştırıcı herhangi bir uygulamanın bulunmadığı belirlenmiş olup, Payların devredilmesini kısıtlayıcı ve zorlaştırıcı herhangi bir uygulamaya rastlanılmamıştır.

Kamunun aydınlatılmasında şirket internet sitesi aktif olarak kullanılmaktadır. Uluslararası yatırımcıların yararlanması açısından İngilizce olarak da düzenlenmiştir. Şirketin internet sitesinde mevzuat uyarınca bulunması gereken Şirket Mali Tabloları, Bağımsız Denetim Raporları, Ortaklık Yapısı, Yönetim Kurulu, Ana sözleşme ve Genel Kurula ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Şirket işlem ve faaliyetlerinde menfaat sahiplerinin mevzuat ve karşılıklı sözleşmelerle düzenlenen haklarının koruma altına alındığı görülmektedir. Şirketin çalışanlarına dönük olarak uyguladığı bir tazminat politikası bulunmamakta bu konuda yasa ve mevzuat çerçevesinde hareket edilmektedir. Şirket tarafından Yolsuzlukla Mücadele Politikası ve Yolsuzlukla Mücadele Kurallarının oluşturularak internet sitesinden kamuoyu ile paylaşılması olumlu olarak değerlendirilmiştir.

23.03.2023 tarihinde gerçekleşen Olağan Genel Kurul Toplantısında Şirket Yönetim Kurulu üyeleri 3 yıl süreyle görev yapmak üzere seçilmiştir. Yönetim kurulu karar nisapları TTK hükümlerine göre belirlenmiştir. Yönetim kurulunda Genel Müdür haricinde icracı üye bulunmamaktadır. Yönetim Kurulu şirketin stratejik hedeflerini belirlemiş ve şirket faaliyetlerinin mevzuata ve ana sözleşmeye uygunluğunu gözetmektedir. Yönetim kurulu görevlerini etkin olarak yerine getirebilecek sıklıkta toplanmaktadır.

Değerlendirmeler sonucu

Şirketin Uzun Dönemli Yerel Notu KR AA+ olarak yukarı yönlü revize edilmiştir. Bu not derecelendirilen borçlular ve borçların diğer borçlar ve borçlulara kıyasla yüksek kredi kalitesini ifade eder. Finansal yükümlülüklerini yerine getirmesi yüksek, ekonomik, finansal ve yönetsel koşullardaki ani değişikliklerden etkilenme olasılığının düşük olmasını ifade eder.

Şirketin Kısa Vadeli Yerel Notu KR A-1 olarak teyit edilmiş olup, bu not derecelendirilen borçlular ve borçların diğer borçlar ve borçlulara kıyasla en yüksek kredi kalitesini ifade eder.

Şirketin Notlarının Görünümü ise **“DURAĞAN”** olarak belirlenmiştir. Bu görünüm Şirketin notlarında kısa vadede değişiklik beklenmediğine işaret etmektedir.

Kobirate Uluslararası Kredi Derecelendirme ve Kurumsal Yönetim Hizmetleri A.Ş. Etik İlkelerini Bankalar Kanunu, Derecelendirme Kuruluşlarının Faaliyetlerini düzenleyen SPK ve BDDK yönetmelikleri, IOSCO ve OECD uluslararası kuruluşların genel kabul görmüş etik ilkeleri, genel kabul görmüş ahlaki teamülleri dikkate alarak hazırlanmış ve internet sitesi aracılığı ile duyurulmuştur. Kamuoyu ile paylaşıyoruz.

İstanbul, 01.06.2023

Fenerbahçe Mahallesi Bağdat Caddesi Prensler Apartmanı No: 106/4 Kadıköy/İstanbul

Tel: 216 330 56 20

www.kobirate.com.tr

Bilgi için: Ahmet GENÇER ahmetgencer@kobirate.com.tr